

Sygn. akt **XXVII Ca 2231/16**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 maja 2016 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXVII Wydział Cywilny-Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący:	SSO Joanna Wiśniewska-Sadomska
Protokolant:	stażysta protokolant sądowy Kamila Jankowska

po rozpoznaniu w dniu 20 maja 2016 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa A. S. i K. S.

przeciwko (...) sp. z o.o. w W.

o zapłatę

na skutek apelacji powodów

od wyroku Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy w W.

z dnia 30 czerwca 2015 r., sygn. akt II C 3112/14

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu dla m. st. Warszawy w W., pozostawiając temu sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania odwoławczego.

SSO Joanna Wiśniewska-Sadomska

Sygn. akt **XXVII Ca 2231/16**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 30 czerwca 2015 r., w sprawie o sygn. II C 3112/14 Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy oddalił powództwo A. S.

i K. S. przeciwko (...) sp. z o.o. z siedzibą

w W. o zapłatę solidarnie na ich rzecz kwoty 2.078,70 zł wraz

z odsetkami ustawowymi od 18 września 2013 r. do dnia zapłaty oraz zasądził solidarnie od A. S. i K. S. na rzecz (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. kwotę 617 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Apelację od powyższego wyroku wnieśli powodowie, zaskarżając go w całości i zarzucając mu naruszenie:

I. przepisów prawa materialnego, tj.:

a) art. 365 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 358 § 1 i 2 k.c. poprzez:

- przyjęcie, iż postanowienia zawartej przez strony umowy, a w szczególności postanowienia stosowanych przez pozwaną ogólnych warunków przewozu osób i bagażu, nie pozwalają uznać, iż pozwana wyraziła zgodę na spełnienie świadczenia (wypłatę zryczałtowanego odszkodowania) w walucie polskiej,
- przyjęcie, iż oświadczenie dłużnika o wyborze waluty nie może być złożone w sposób dorozumiany,
- przyjęcie, iż treść sformułowanego przez powoda żądania pozwów (równowartość kwoty wyrażonej w walucie obcej w walucie polskiej) nastąpiła w sposób niezgodny z regulacją tych przepisów,

b) art. 7 rozporządzenia (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. poprzez przyjęcie, iż określenie kwoty zryczałtowanego odszkodowania w walucie obcej w świetle art. 365 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 358 § 1 i 2 k.c. wyłącza dopuszczalność dochodzenia go w walucie krajowej stanowiącej równowartość tej kwoty według kursu średniego NBP,

II. przepisów postępowania mającą istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, tj.:

a) art. 321 § 1 k.p.c. poprzez uznanie, iż uwzględnienie żądania pozwu byłoby wobec brzmienia art. 358 k.c. i art. 365 k.c. równoznaczne z wyrokowaniem co do przedmiotu, który nie był objęty żądaniem, podczas gdy dyspozycja tego przepisu nie pozwala na przyjęcie takiego stanowiska,

b) art. 505⁴ k.p.c. poprzez przyjęcie, że zmiana waluty żądania ma charakter zmiany powództwa i jako taka jest niedopuszczalna w postępowaniu uproszczonym, podczas gdy zmianą podstawy powództwa nie jest taka zmiana, która nie prowadzi ani do zmiany okoliczności faktycznych przytoczonych w pozwie, ani też do zasadniczej zmiany samego żądania.

c) art. 505¹ k.p.c. w zw. z art. 13 § 1 k.p.c. poprzez rozpoznanie powództwa w postępowaniu uproszczonym w sytuacji, w której brzmienie tego przepisu nie dawało do tego podstaw, w konsekwencji czego powód pozbawiony został możliwości zmiany powództwa.

Wskazując na powyższe skarżący wnieśli o zmianę zaskarżonego wyroku w całości poprzez uwzględnienie powództwa w całości i zasądzenie solidarnie od pozwanego na rzecz powodów kwoty 2.078,70 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 18 września 2013 r. do dnia zapłaty oraz kosztami procesu za obie instancje, względnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na apelację pozwany wniósł o jej oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

Rozpoznając sprawę w granicach apelacji sąd okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powodów zasługuje na uwzględnienie w zakresie, w jakim zmierza do uchylenia zaskarżonego orzeczenia i przekazania sprawy sądowi rejonowemu do ponownego rozpoznania. Sąd rejonowy oddalając powództwo nie rozpoznał bowiem istoty sprawy.

Sąd rejonowy wskazał, że roszczenie odszkodowawcze za opóźniony lot było dochodzone na podstawie rozporządzenia nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. i zostało określone w walucie polskiej, mimo iż ww. akt prawny określa wysokość odszkodowania w euro. W ocenie sądu pierwszej instancji powodowie nie byli uprawnieni do wyboru waluty, w jakiej dochodzili żądania, bowiem uprawnienia takiego nie daje im art. 358 k.c., a tym samym powództwo podlegało oddaleniu zważywszy na przepis art. 321 k.p.c.

Ze stanowiskiem tym nie sposób się zgodzić. Sąd okręgowy stoi na stanowisku, że art. 358 k.c. nie zabrania wierzycielowi dokonania wyboru waluty, w jakiej żąda on spełnienia przez dłużnika świadczenia. Zgodnie z art. 358 § 1 k.c. jeżeli przedmiotem zobowiązania jest suma pieniężna wyrażona w walucie obcej, dłużnik może spełnić świadczenie w walucie polskiej, chyba że ustawa, orzeczenie sądowe będące źródłem zobowiązania lub czynność prawna zastrzega spełnienie świadczenia w walucie obcej. Należy wskazać, że przepis ten nie zakazuje wierzycielowi dochodzenia świadczenia określonego w walucie obcej w pieniądzu krajowym, a jedynie określa uprawnienia dłużnika w zakresie możliwości zmiany waluty świadczenia. Powyższy przepis w ogóle nie odnosi się do wierzyciela, nic zatem nie powinno stać na przeszkodzie możliwości dochodzenia przez niego roszczenia określonego w walucie obcej w walucie polskiej, w sytuacji, gdy z treści czynności prawnej nie wynika wprost, w jakiej walucie zobowiązanie miało być spełnione. Okoliczność bowiem przyznania uprawnienia dłużnikowi wyboru waluty, w jakiej może on spełnić świadczenie (dług oddawczy), nie może być interpretowane jednocześnie jako zakaz wyboru waluty przez wierzyciela, a co najwyżej jako obowiązek przyjęcia przez niego świadczenia w walucie zadeklarowanej przez dłużnika zgodnie z art. 358 § 1 k.c. pod rygorem popadnięcia przez wierzyciela w zwłokę. Powyższe nie oznacza natomiast, że wierzyciel określając świadczenie, jakiego domaga się od dłużnika (dług odbiorczy), nie może go żądać w walucie polskiej także w sytuacji, gdy zobowiązanie zostało pierwotnie określone w walucie obcej.

Taka wykładnia jest tym bardziej uzasadniona w kontekście art. 358 § 2 zd.

2 k.c., który w razie zwłoki dłużnika uprawnia wierzyciela dodatkowo do wyboru daty kursu, po jakim świadczenie ma być przeliczone na złotówki (tj. albo data wymagalności roszczenia, albo data, w którym zapłata jest dokonana). Sąd okręgowy nie podziela w tym zakresie stanowiska, że wybór przez wierzyciela waluty, w takiej sytuacji może nastąpić jedynie w sytuacji, gdy dłużnik wcześniej dokonał wyboru waluty polskiej. Z literalnego brzmienia art. 358 § 2 zd. 2 k.c. wynika bowiem, że wierzyciel może żądać spełnienia świadczenia w walucie polskiej według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski z dnia, w którym zapłata jest dokonana, czyli po pierwsze może wybrać walutę, a po drugie datę kursu. Przy czym, o ile wybór waluty jest zawsze dopuszczalny, to wybór kursu tylko w razie zwłoki dłużnika.

Niezależnie od powyższych rozważań warto podkreślić, że w przedmiotowej sprawie nie mamy do czynienia ze świadczeniem wynikającym z umowy, w której strony mogły dowolnie ustalić walutę, w jakiej chcą spełnić to świadczenie. W niniejszej sprawie to akt prawny określa wysokość odszkodowania, a wskazanie tej kwoty w euro wynika z faktu, że akt prawny, na podstawie którego powód domaga się odszkodowania, pochodzi od organów Unii Europejskiej, której walutą jest euro. Tym samym odszkodowanie zostało określone de facto nie w walucie obcej dla ustawodawcy, lecz w walucie unijnej. Sąd okręgowy stoi na stanowisku, że zamiarem ustawodawcy nie było ukształtowanie sposobu zapłaty odszkodowania jedynie w jednostkach euro, a wyłącznie waluta ta określa wysokość odszkodowania. Ponieważ rozporządzenie obowiązuje wprost w krajach członkowskich, oznacza to, że nie wymagało ono implementacji do naszego systemu prawnego, jednak taka sytuacja nie może powodować negatywnych skutków dla wierzycieli będących polskimi obywatelami, którzy niewątpliwie mogą dochodzić odszkodowania w walucie krajowej. Tym samym nawet przy przyjęciu interpretacji art. 358 k.c. dokonanej przez sąd pierwszej instancji, to dokonując jego wykładni celowościowej w stosunku do regulacji ww. rozporządzenia sąd okręgowy uznał, że niezasadne było przyjęcie, że w niniejszej sprawie wiąże klauzula efektywnej waluty, a powód nie może domagać się wykonania zobowiązania w walucie polskiej.

W tym stanie rzeczy oddalenie powództwa jedynie z uwagi na brak podstaw dochodzenia przez powodów odszkodowania określonego w innej walucie niż wynika to z przytaczanego na wstępie rozporządzenia należało uznać za chybione, co skutkowało uchyleniem zaskarżonego wyroku i przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania z uwagi na nierozpoznanie przez sąd pierwszej instancji istoty sprawy. Przy ponownym rozpoznawaniu sprawy sąd rejonowy powinien ustalić, czy faktycznie ziściły się przesłanki do wypłaty odszkodowania za opóźniony lot.

Mając powyższe na uwadze sąd okręgowy orzekł jak w sentencji wyroku na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. oraz art. 108 § 2 k.p.c.

SSO Joanna Wiśniewska – Sadowska